

Links: De Duitse aanvallen op de 6e Luchtlandingsdivisie op 10-12 juni. Een sterke Duitse troepenmacht bezette op 10 juni Château de Côme, als basis voor een aanval met infanterie en gemechaniseerd geschut op de Britten. De volgende Duitse aanval kwam van bataljons van de Grenadiersregimenten 857 en 858 en compagnieën van het Grenadiersregiment 744: het vergde man-tegen-mangevechten om ze te verslaan. De rest van de Duitse aanval stuitte op het 1e Canadese Parachutistenbataljon en viel stil door een artilleriebombardement. Twee latere aanvallen ondergingen hetzelfde lot. Later, om 23.00 uur, vocht de C-compagnie van het 9e Parachutistenbataljon zich naar het kasteel en bezette het. Ze sloeg 's nachts kleine aanvallen af. Op de 11e kwamen er versterkingen in de vorm van de Britse 51e (Highland) Divisie, toen een compagnie van het 5e Bataljon, Black Watch, de verdediging van het kasteel overnam. Zware gevechten volgden en stopten pas toen Breuille werd veroverd. Een standbeeld van een Black Watch-doedelzakspeler en het monument voor de strijd (links-onder) staan bij het kasteel.

Onder: Bernard Montgomery, bevelhebber van de 21e Legergroep, reikt kapitein John Hanson (C-compagnie 1e Canadese Parachutistenbataljon) op 16 juli 1944 het MC uit. De C-compagnie was bevolen Varaville te zuiveren van Duitsers, een radiozender te vernietigen en de Divettebrug op te blazen. Hanson was ondercommandant van de compagnie, maar nadat de bevelvoerend officier, majoor Murray McLeod, al snel gesneveld was, veroverden Hanson en de paar man die hij had de vijandelijke stelling – inclusief 7,5 mm kanon – en hielden die tot ze werden afgelost door commando's van Sword Beach. Tijdens de strijd hoorden ze een enorme explosie – de brug! – en kort daarna gaven de Duitsers zich over. Hansons moed en leiderschap leidden tot toekenning van een MC.

2. De slag om Normandië

Canadese troepen speelden een belangrijke rol in de slag om Normandië en droegen sterk bij aan de geallieerde zege. Ze waren er vanaf het begin bij en drongen na hun landing op D-Day verder landinwaarts dan alle andere eenheden. Geholpen door hun gemechaniseerde artillerie sloegen ze de eerste tegenaanval af en begonnen vervolgens een strijd met de 12e SS-Pantserdivisie 'Hitlerjugend', die heel persoonlijk werd. Meer dan 150 Canadezen werden in koelen bloede door de Duitsers vermoord; na de oorlog is de commandant, SS-Standartenführer Kurt 'Panzer' Meyer, schuldig bevonden aan oorlogsmisdaden.

Meyer was een egoïstische nazi-fanaat en te lang werd er te veel geloof gehecht aan hem en andere nazi's die trachtten de Duitse tactiek en uitrusting op te hemelen. In Normandië gaven de geallieerden alles wat ze hadden: de gevechten rond Saint-Lambert-sur-Dive en Chambois waren vreselijke scènes van dood en verderf. De Duitsers, vechtend in een land dat ze vier jaar lang bezet hadden en in terrein dat aan hen voordelen bood, moesten dreigementen gebruiken om hun mannen stand te laten houden: meer dan 40.000 werden in de oorlog geëxecuteerd.

In drie maanden strijd groeide de Canadese bijdrage in Normandië van een infanteriedivisie met tankondersteuning uit tot een volledig leger. Al was een groot deel van de eenheden niet Canadees maar Brits of Pools, ze vochten toch onder hetzelfde commando – training, uitrusting, kleding en bewapening hadden dezelfde herkomst. In de lucht werden ze ondersteund door geallieerde toestellen, waarvan die van de 2TAF vaak deel uitmaakten van de RCAF-squadrons van No

83 Group. Het Eerste Canadese Leger liet keer op keer zien dat het meer dan strijdlustig was, terwijl het ervaring opdeed door meter voor meter de omgeving van Caen te veroveren – ervaring die goed van pas zou komen in de komende veldslagen. Hoewel de Canadese verliezen groot waren – de Normandische slachting telde 19.000 man verliezen met meer dan 5000 doden – waren de vijandelijke nog erger. De Duitsers verloren 210.000 man tijdens de campagne, een aantal dat oploopt tot ruim 400.000 met de krijgsgevangenen erbij.

Tegenwoordig zijn er overal in Normandië oorlogsmonumenten te zien, van Courseulles-sur-Mer tot Saint-Lambert, en ongetwijfeld geeft een wandeling over de slagvelden een idee waarom de gebeurtenissen zo verliepen: de heggen van het coulisselandschap zijn er nog steeds, net als het meer tankvriendelijke platteland ten zuiden van Caen. En – verrassend na meer dan 70 jaar – er zijn veel plekken die er nog uitzien als toen, waardoor directe vergelijkingen mogelijk zijn. De epische, tweedelige studie *After the Battle* over D-Day en het vervolg over de *Rückmarsch* (de Duitse terugtocht) zijn het lezen waard.

Pagina 61: Het Mémorial de Montormel en het museum liggen boven op heuvel 262 (zie p. 87).

Onder: Mannen van Le Régiment de la Chaudière, 8e Infanteriebri-gade, verlaten de stranden richting Bény-sur-Mer. Nu ligt er in Bény een grote Canadese begraafplaats (zie p. 156-157).

Boven: Gedenkteken voor de 24 mannen van de Royal Winnipeg Rifles en twee van de Green Howards die in de nacht van 7 op 8 juni 1944 zijn vermoord op het terrein van Château d'Andrieu.

Rechtsboven: Authie heeft een aparte connotatie voor Canada. Op 7 juni werd het ingenomen door de North Nova Scotia Highlanders, gesteund door het Sherbrooke Fusilier Regiment in hun opmars naar het vliegveld van Carpiquet. Het werd heroverd na man-tegen-mangevechten door SS-Pantserregiment 25 van de 12e SS-Pantserdivisie 'Hitlerjugend'. De Duitsers hielden het nog een maand. Na de slag werden 23 Canadese krijgsgevangenen – onder wie drie van het Sherbrooke Fusilier Regiment – geëxecuteerd door de 'Hitlerjugend'-SS'ers. Een monument in de abdij van Ardenne herdenkt het voorval. Zij zouden niet de laatste slachtoffers zijn: mannen van 'Hitlerjugend' vermoordden in de weken daarna nog 156 Canadezen.

Midden rechts: V.l.n.r. veldmaarschalk Gerd von Rundstedt, SS-Standartenführer Kurt Meyer, SS-Obergruppenführer Josef Dietrich en SS-Oberführer Fritz Witt bij een 'Hitlerjugend'-oefening. SS-Brigadeführer Franz Witt leidde die divisie, maar sneuvelde op 14 juni. Kurt Meyer nam het bevel over. Deze had een verleden van oorlogsmisdaden in Rusland en zijn mannen gingen daarmee door.

Rechts: De abdij van Ardenne, net buiten Authie. Van 7 tot 17 juni werden op het terrein meer dan twintig Canadezen vermoord.

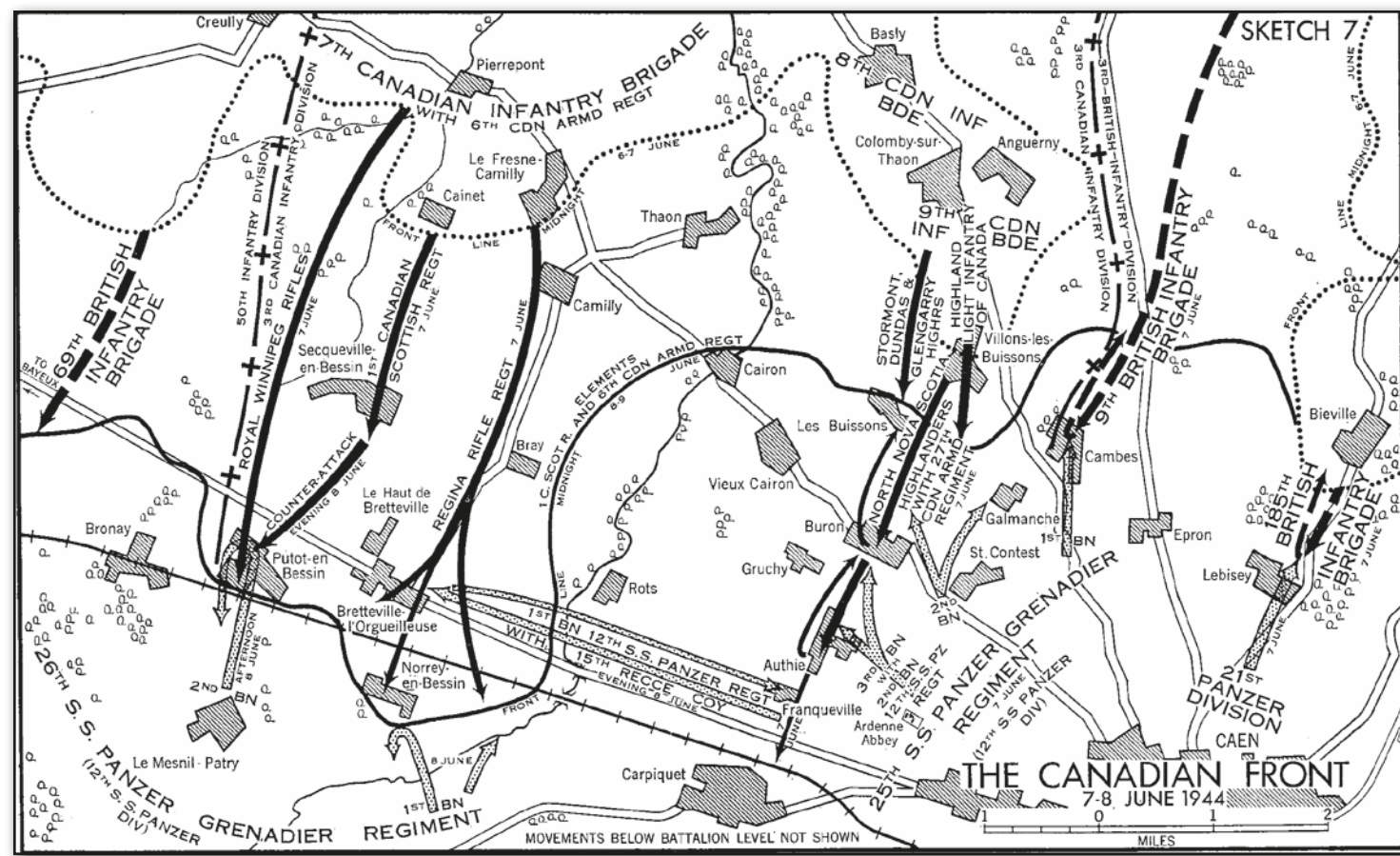

Pagina links, boven: De 'Reginas' begeven zich landinwaarts vanaf de stranden en vorderen tot Reviere waar ze zich groepeerden voordat ze verder zuidwaarts gingen. De dorpsbewoners herdenken hun bevrijding met dit monument (rechts).

Pagina links, onder: Nadat ze door de gefortificeerde kuststrook waren gebroken, rukten de Canadezen gestaag op tot ze zich ingroeven voor de nacht. De volgende ochtend zetten ze de opmars voort en namen Authie en Buron in, maar een tegenaanval van de 'Hitlerjugend'-divisie verdreef hen weer. Op 7-8 juni werd de strijd feller toen Canadezen trachtten zich naar het zuiden te vechten. De cruciale dag was 11 juni: Rots werd veroverd, maar de Canadezen kregen ervan langs in Le Mesnil-Patry, verloren 37 tanks en moesten zich terugtrekken.

Links: Veel Franse dorpen gedenken hun bevrijders. Dit monument staat in Basly.

Onder: Bij de brute slag bij Rots op 11 juni ging No 46 Cdo voor in de strijd, gesteund door de Chaudières en het Fort Garry Horse Regiment, waarvan een Sherman hier naast een jeepambulance te zien is. Hij is uitgeschakeld door een Panther van 12e SS-Pantserregiment. De 'Hitlerjugend'-divisie verdedigde het gebied fanatiek, maar werd met artilleriesteun verdreven. Het Fort Garry Horse verloor 16 tanks.

DE SLAG VAN BRETTEVILLE-L'ORGUEILLEUSE

We lezen vaak over de superieure Duitse tactieken. Geallieerde tactieken en vechtdoctrines – vooral de tanks – zouden er slecht bij afsteken. Deze kritiek is moeilijk staande te houden als je deze slag onderzoekt. Zoals Marc Milner in zijn artikel 'The Guns of Bretteville' uit 2007 verduidelijkt, werden de Duitse tank-tegenaanvallen gefnuikt door onverzettelijke Anglo-Canadese weerstand die gebruikmaakte van alle wapens, maar hier vooral van gemechaniseerde geschut van het 13th Field Regiment, RCA, dat was geland op D-Day. De aanval van de 21e Pantserdivisie die op D-Day de zee bereikte bij Lion-sur-Mer, was beschoten door Britse kanonnen op de Périers-heuvelkam, waar goed gepositioneerde infanterie-antitankeenheden van het Shropshire Light Infantry en Shermans van het Staffordshire Regiment één flank van de aanval abrupt stuitten. Generaal Edgar Feuchtinger, commandant van de 21e Pantserdivisie, was eerlijker dan SS-Standartenführer Kurt Meyer toen hij de kwaliteit van het geallieerde antitankgeschut als oorzaak aangaf van de wijze waarop de Duitse aanvallen op de Canadezen werden gestopt, in plaats van gebrek aan benzine.

De eerste, krachtige aanvallen op de posities van de 7th Brigade door het SS-PzGr-Regt 26 vonden plaats op 8 juni bij daglicht, maar werden eenvoudig afgeslagen door de artillerie. De artillerie en infanterie hadden zich op 7 juni zorgvuldig voorbereid en focusten zich onder meer op defensief vuur (waarschijnlijke plekken waar de vijand zich kon formeren en naderingsroutes), op SOS-taken (op terrein dat de verdedigende infanterie niet kon raken) en op 'Mike'-doelen, wat verwees naar een oproep voor een regimentsalvo ('Uncle' riep op tot een divisiesalvo). Vlakbij werden de Royal Winnipeg Rifles uit Putot gedreven, maar het dorp werd heroverd door het Canadian Scottish, 'geëscorteerd' met artilleriebeschietingen.

Meyer, commandant van het SS-PzGr-Regt 25 van de 'Hitler-

jugend'-divisie, leidde in de nacht van 8 op 9 juni de volgende aanval op Bretteville. Voorop gingen Panzerkampfwagen V Panthers van twee compagnieën van het 1e SS-Pantserregiment 12 onder SS-Standartenführer Max Wünsche. Er deed ook een batterij gemechaniseerd geschut mee. Meyer verwachtte dat de Pantsergrenadiers van het SS-PzGr-Regt 26 zouden meedoen: dat was niet het geval, omdat ze bezig werden gehouden door het 79e Medium Regiment, RA, rond Thaon.

Het 3e Antitankregiment, RCA, schakelde drie aanvallende tanks uit aan de dorpsrand en dwong andere zich terug te trekken. Twee tanks die wel binnenkwamen, rond 12.00 uur, werden de prooi van PIAT-teams. Het lastigst voor de verdedigers was dat de draad van de vooruitgeschoven observatieofficier naar de kanonnen werd verbroken. Dit gebeurde bij een van de buitenste verdedigingspunten – Cardonville Farm – dat zich in een wanhopige positie bevond totdat het uiteindelijk radiocontact kreeg en om een bombardement kon vragen toen de Pantsergrenadiers naderden. 'De nauwkeurigheid,' zei majoor G. Brown volgens Milner, 'van de beschieting was ongelooflijk... niets heeft me ooit zo geïmponeerd als [dat] in Cardonville.' De Duitse aanval ging in rook op.

Op 9 juni om 13.00 uur deed Panzer Meyer zijn laatste aanval: het 3e SS-Pantserregiment 12 trok richting Norrey-en-Bessin, enkele kilometers zuidwaarts en verdedigd door de C-compagnie van de Regina's. De 'Hitlerjugend'-Panthers werden in een hinderlaag gelokt door Shermans van de 1st Hussars. Zeven ervan werden in korte tijd vernietigd, waarvan vijf door luitenant G.K. Henry en zijn kanonnier A. Chapman, waarbij het SS-PzGr-Regt 26 op afstand werd gehouden door de artillerie.

Milner concludeerde dat de training en de doctrine prima werkten. Artillerie pelde de vijandelijke infanterie weg of verhinderde dat deze zich verplaatste, zodat tanks kwetsbaar werden.

Pagina links, links: Een bij de Duitse aanval op Bretteville-l'Orgueilleuse vernietigde Panzerkampfwagen V van het SS-Pantserregiment 12. Het voertuig werd op de weg naar het zuiden van de stad uitgeschakeld door antitankvuur – waarschijnlijk een PIAT – en door de genie opzij gerold om de weg vrij te maken. De mythe dat meer Panthers verloren gingen door motorproblemen dan gevechtsschade en dat Duitse tank-infanterietactieken voortreffelijk waren op het Normandische slagveld, wordt als dubieus ontmaskerd in Gullachsens onderzoek in 2016 naar het 1e SS-Pantserregiment 12. Behalve de grote schade die werd toegebracht door geallieerde antitankeenheden, identificeert hij nog twee grote voordelen voor de geallieerden, zelfs in de kleine zone die ze onder controle hadden: namelijk hun uitstekende reparatie- en vervangingsfaciliteiten. Deze waren deels te danken aan nieuwe apparatuur, deels aan het uitstekende Canadese vervangingssysteem van het 25e Canadese Pantser-bevoorradingregiment (Elgin Regt). Alles bij elkaar waren hun tanks daardoor beter te repareren en sneller weer beschikbaar dan die van de Duitsers.

Pagina links, rechts: Vier mobiele RCA-regimenten – het 12e, 13e, 14e, 19e – landden op D-Day met 240 gemechaniseerde Priest 105 mm kanonnen, zoals deze van het 19e. Charge-seven-munitie gaf ze een bereik tot 11.500 meter.

Boven: Niet ver van het hoofdkwartier van de Regina's schakelde een PIAT-team van Riflemen Joseph E. LaPointe en Gill A. Carnie en onderofficier Clarence V. Hewitt de 'Hitlerjugend'-Panzerkampfwagen V Ausf G uit.

Linksonder: Monument in Bretteville-l'Orgueilleuse voor de bevrijding van dorpen in de omgeving – van Le Fresne op 6 juni tot Gruchy op 8 juli.

Rechtsonder: SS-Brigadeführer Kurt Meyer met zijn escorte majoor Arthur Russel (links) en kapitein Elton D. McPhail (rechts) bij zijn proces wegens oorlogsmisdaden. Hij werd ter dood veroordeeld, maar op het vonnis volgde een controversiële omzetting tot levenslange gevangenisstraf. Hij zat vijf jaar vast.

Linksboven: Dit zijn de infanteristen van de 9e Canadese Infanteriebrigade, uitrustend in Normandië, 8-9 juni 1944.

Rechtsboven: Kapitein W. Noble van de Highland Light Infantry of Canada heeft wat stro gevonden om op te slapen, 20 juni. Hij heeft een Sykes-Fairbairn commando-mes, Mk III 'schildpad'-helm en Sten Mk III.

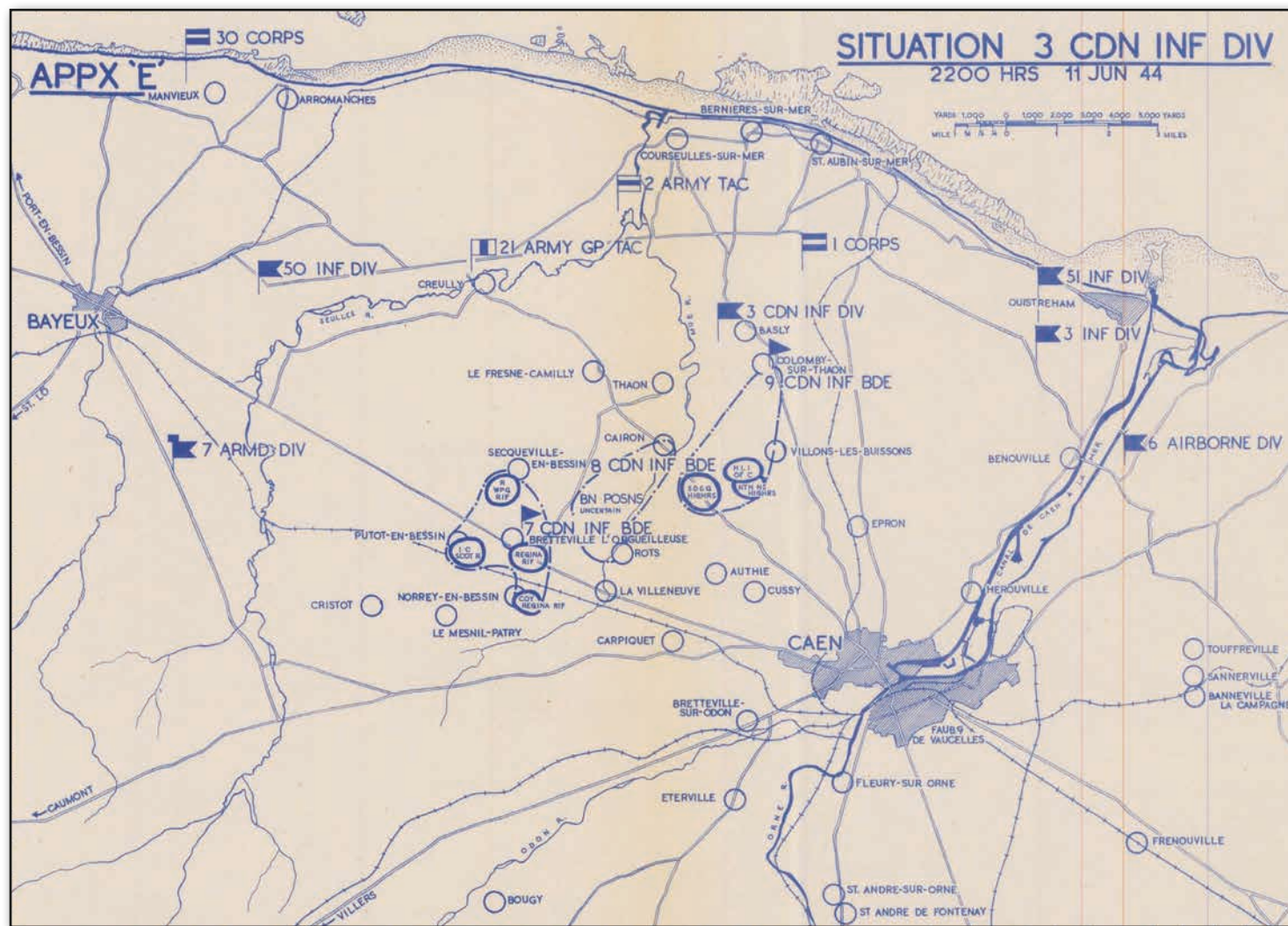
Boven: De hoogste officieren van de 3e Canadese Infanteriedivisie, 25 juni. Op de voorste rij v.l.n.r. R.A. Wyman (2e Can Pntrs Bde), H.W. Foster (7e Infanteriebrigade, later 4e Can Pntrs Div), R.F.L. Keller, J.T. Crocker (1e Britse Legerkorps), P.A.S. Todd (RCA), K.G. Blackader (8e Infanteriebrigade) en D.G. Cunningham (9e Infanteriebrigade).

Links: Een infanterist zal altijd zijn geweer – en bajonet – schoonhouden. Deze soldaat is van het North Shore (New Brunswick) Regiment, 8-9 juni.

Linksonder: Een 3 inch mortier-ploeg van de Ondersteuningscompagnie, Regina Rifles, in de slag bij Bretteville-l'Orgueilleuse, 8-9 juni; let op de draagbuis voor drie granaten.

Onder: De 2 inch mortier vuurde allerlei munitie af. Bomben hadden vier staartvinnen: de HE (high explosive), met een schokdetonator in de neus, was olijfgroen met rode band; 'rook' was donkergroen geverfd; een lichtkogel aan een parachute had een kakikleur; een signaalgranaat (wit, rood, groen, gemengd rood en groen) was grijs.

HET ROYAL CANADIAN ARMY MEDICAL CORPS

De medische voorzieningen en de evacuatie van slachtoffers waren verbeterd sinds de Eerste Wereldoorlog en er was goed over nagedacht voor D-Day. Omdat de Britse ziekenhuizen nabij lagen en er schepen te over waren, waren er genoeg opties om gewonden over zee te evacueren. Toen het bruggenhoofd in Normandië groot genoeg was, werden ziekenhuizen ingericht – vanaf juli was Bayeux de locatie van de algemene ziekenhuizen 7, 8 en 10 (capaciteit 2400); nr. 6 (200 man) lag in Douvres. Tegen het eind van de oorlog hadden circa 35.000 mannen en vrouwen (meer dan 3500 verpleegsters) bij het RCAMC gediend. Ze behandelden 83.943 Canadezen en ruim 60.000 andere geallieerde militairen.

Boven en onder: Gewonden werden eerst ter plekke of bij een regiments-eerstehulp post verzorgd. Hieronder een aalmoezenier en een hulp post van de Cameron Highlanders of Ottawa. Ze werden dan per jeep of op andere wijze naar de achterhoede vervoerd (vaak door brancarddragers, zie de SB-armband [stretcher bearer] linksonder). Daar werden ze zo mogelijk behandeld bij een doorgangspost of, in de vroege stadia, bij de medische post van de strandgroep (hiernaast, rechtsboven), voor ze per LST naar Engeland terugkeerden – in dit geval (hiernaast, linksonder) op 8 juni – waar ze naar ziekenhuizen werden gebracht. Al snel werden er echter geavanceerde chirurgische centra ingericht in Normandië, die een combinatie waren van een veldverbandpost en een bloedtransfusie- en chirurgische afdeling.

Midden rechts: Na behandeling herstelde het slachtoffer bij een doorgangspost of algemeen ziekenhuis. Vanaf 17 juli kwamen verpleegsters van de RCAMC naar Frankrijk. Hun aanwezigheid was uitstekend voor het moreel en ze deden voorstreffelijk werk dicht bij de frontlijn.

Rechtsonder: Zo'n 1400 aalmoezeniers van de Canadian Chaplain Service (zie het 'CCS' op de mouw) dienden bij de Canadese troepen. Naast hun geestelijke taak verzorgden ze slachtoffers, vaak in gevaarlijke posities. Een aantal kwam om – kapitein W. Brown werd vermoord als krijgsgevangene en kapitein G.A. Harris sneuvelde bij het 1e Canadese Parachutistenbataljon. Kapitein J.W. Foote kreeg het VC vanwege zijn inzet bij Dieppe, waar hij gewonden naar het landingsvaartuig droeg en na evacuatie op het strand achterbleef.

